

Pojasnilo ob sprejemanju novele ZFPPIPP-F-2

Priloga sporočilu za javnost, 25. november 2013

Načelo absolutne prednosti

Načelo absolutne prednosti določa, da se vrednost sredstev plačilno nesposobnega podjetja razdeli po naslednjem vrstnem redu: najprej morajo biti v celoti poplačane nezavarovane terjatve, nato v celoti prednostne terjatve, ki jih določa zakon, za njimi se v celoti poravnajo navadne nezavarovane terjatve, za navadnimi podrejene terjatve in čisto na koncu – če za razdelitev ostane še kaj vrednosti – se preostali del vrednosti razdeli tudi med lastnike podjetja. Pravilo je »absolutno« v pomenu, da se razpoložljiva sredstva plačilno nesposobnega podjetja ne delijo sorazmerno, ampak velja pravilo, da terjatev poznejšega vrstnega reda ni dovoljeno poravnati, dokler se terjatve predhodnega vrstnega reda ne poravnajo v celoti (ilustracija na koncu dokumenta).

Kot primer kršenja načela absolutne prednosti lahko navedemo naslednje rešitve iz obstoječega zakona in novele F:

- V postopkih preventivnega prestrukturiranja in posebne prisilne poravnave iz novega oddelka 4.8 se predvideva možnost prestrukturiranja zavarovanih finančnih terjatev, tudi če navadne nezavarovane terjatve dobaviteljev ostanejo nespremenjene. Na ta način se omogoča kršenje pravila vrstnega reda, ki določa, da navadne terjatve ne morejo biti poplačane, dokler zavarovane terjatve niso poravnane v celoti.
- V postopkih preventivnega prestrukturiranja se zahteva soglasje lastnikov v skladu z ZGD-1 za spremembo upniških terjatev v lastniške deleže, kar lastnikom omogoča, da preprečijo uveljavitev vsakega načrta finančnega prestrukturiranja, ki ne ustreza njihovim interesom, tudi če bi bil načrt pripravljen v skladu z načelom absolutne prioritete.
- V skladu s 209. členom zakona lahko izda sodišče sklep o potrditvi prisilne poravnave, tudi če načrt finančnega prestrukturiranja ni sestavljen v skladu z načelom absolutne prednosti.
- Sistem glasovanja iz 201. člena zakona omogoča, da nezavarovane terjatve preglasujejo zavarovane in s tem kršenje vrstnega reda oziroma dopušča, da so nezavarovane terjatve poplačane, tudi če zavarovane terjatve pred tem niso poplačane v celoti.
- Ne nazadnje, nekoliko paradoksalno, v skladu z novo točko prvega odstavka 136. člena se lastnikom ne sme dodeliti celotnega zneska presežka poštene vrednosti podjetja nad vrednostjo njegovih dolgov, ampak samo razliko likvidacijske vrednosti in dolgov podjetja. Ne glede na prevladujoče negativno mnenje o lastnikih, je sistemsko nesprejemljivo uvajati rešitve, ki lastnikom ne priznajo vrednosti, ki jim pripada v skladu z načelom absolutne prednosti.

Naj še dodamo, da je načelo absolutne prednosti v Sloveniji zapovedano pri razdelitvi premoženja v stečajnem postopku (359. člen v povezavi z 19., in 373. členom zakona), zato je še toliko manj razumljivo, zakaj načelo še vedno ni obvezno tudi v postopkih preventivnega prestrukturiranja in prisilne poravnave.

Insolventni dolžnik ni delujoče podjetje

Insolventni dolžnik oziroma podjetje, ki brez razdolžitve ni sposobno pravočasno poravnati vseh svojih obveznosti, po definiciji ne more predstavljati delujočega podjetja. Kljub temu je iz obrazložitve novele F mogoče razbrati, da predlagatelj izhaja iz predpostavke da podjetje v postopku finančnega prestrukturiranja, za razliko od podjetja v stečaju, »ostane delujoč podjetje« (angl. going concern).

Predpostavka, da v primeru postopka prisilne poravnave insolventni dolžnik »ostane delujoč podjetje« je ena od dveh največjih pomanjkljivosti ZFPPIPP in ima zelo pomembne posledice za vsebinsko naravnost zakona. Ker za predlagatelja insolventni dolžnik ostane delujoč podjetje, lastniki v prisilni poravnavi, za razliko od stečaja, ne izgubijo svojih upravljalških pravic, ker po mnenju predlagatelja »po naši korporacijski ureditvi prenehanje korporacijskih pravic dosedanjih delničarjev (oziroma družbenikov) lahko povzroči samo ustrezen postopek zmanjšanja osnovnega kapitala«, ki ga je treba izpeljati v skladu z določili ZGD. Prav navedeno stališče je razlog za neupravičeno velik vpliv lastnikov v postopku prisilne poravnave, katerega posledica so tako nespoštovanje načela absolutne prednosti, kot zelo težko razumljivo besedilo zakona.

S stališča ekonomskega položaja plačilno nesposobnega podjetja, podjetje v postopku prisilne poravnave torej ni delujoč podjetje, zato ni niti razloga za to, da bi za prisilno poravnavo veljala drugačna korporacijsko pravna pravila, kot za stečaj. Če zaradi začetka stečaja, »delničarji izgubijo vse upravljalške pravice«, potem morajo delničarji izgubiti vse upravljalške pravice, tudi če je nad insolventnim dolžnikom začet postopek prisilne poravnave.

ZFPPIPP ni usklajen z mednarodnimi standardi in priporočili

V Združenju Manager menimo, da predlog sprememb ZFPPIPP, predvsem zaradi nespoštovanja načela absolutne prioritete, še vedno ni usklajen z mednarodnimi standardi in priporočili, ki dosledno in povsod zagovarjajo prepoved kršenja načela absolutne prioritete v poslovni in zakonodajni praksi. Pri tem velja posebej omeniti *UNCITRAL-ov Vodič za insolvenčno zakonodajo* (več na LINK http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/insolvency/2004Guide.html).

Pomen ekonomske smotrnosti in družbene pravičnost razdelitve vrednosti in izgub

Insolvenčna zakonodaja določa pravila razdelitve premoženja in izgub po nastopu plačilne nesposobnosti podjetij. Največji izziv finančnega prestrukturiranja ni sama razdolžitev, ampak ekonomska učinkovitost in družbena pravičnost razdelitve premoženja plačilno nesposobnega podjetja in s tem povezanih izgub.

Če se bo zakon uveljavil v predlagani obliki, se bo breme finančnega prestrukturiranja podjetij v Sloveniji praktično v celoti preneslo na banke oziroma na njihove lastnike, upnike in ne nazadnje tudi na deponente, preko neizogibne sanacije bančnega sistema pa tudi na pleča davkoplačevalcev.

Slovenska insolvenčna zakonodaja torej ne zagotavlja ekonomsko smotrne razdelitve vrednosti zaradi razdolžitve podjetja. Nekateri tuji svetovalci so v tem smislu že opozorili, da bi socializacija izgub lastnikov in dobaviteljev na račun bank bistveno omejila ali celo ogrozila možnost slovenskih podjetij financirati svoje razvoj pri teh bankah v naslednjem investicijskem ciklusu. In hkrati s predlagano ureditvijo, v kateri se od bank in davkoplačevalcev pričakuje, da pokrijejo tudi izgube lastnikov in dobaviteljev, tvegamo, da javnost takšne ureditve ne bo sprejela kot družbeno pravične razdelitve bremen gospodarske krize, kar bi bistveno otežilo zagotavljanje podpore javnosti ukrepom za prestrukturiranje gospodarstva.

☺☺☺

Po mnenju Združenja Manager se v Sloveniji na sploh pričakujejo od insolvenčne zakonodaje zakonodaje tudi rezultati, ki jih ni mogoče uresničiti samo s spremembami insolvenčne zakonodaje. Če želimo zagotoviti sistemsko razdolžitev gospodarstva, niti najboljše spremembe insolvenčne zakonodaje ne bodo dovolj, če se hkrati ne zagotovi učinkovitost zunajsodnega finančnega prestrukturiranja in ne izvede sanacija bančnega sistema. Več o tem:

- *McKinsey Global Institute – Debt and deleveraging: The global credit bubble and its economic consequences*

LINK http://www.mckinsey.com/insights/global_capital_markets/debt_and_deleveraging_the_global_credit_bubble_update

- *INSOL International – Statements of Principles for a Global Approach to Multi-Creditor Workouts*

LINK: <http://www.ifecom.cif.gob.mx/PDF%5Carticulo%5C4.pdf>

Pripravila:

Delovna skupina za finančno prestrukturiranje pri Združenju Manager

**ILUSTRACIJA NAJBOLJ POGOSTEGA SCENARIJA UPORABE
NAČELA ABSOLUTNE PREDNOSTI PRI RAZDELITVI VREDNOSTI PREGOŽENJA ZARADI RAZDOLŽITVE**

